

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE LA PRESIDÈNCIA, JUSTÍCIA I RELACIONS AMB LES CORTS

25788 *Reial decret 1138/2024, d'11 de novembre, pel qual es regula el Fòrum Nacional d'Empreses Emergents.*

I

La transformació ràpida experimentada per l'economia en els últims anys està propiciant l'aparició de noves empreses que fan de la innovació i del mitjà digital les bases per a la creació de productes i serveis d'un alt valor afegit.

Donar suport i impuls a aquest tipus d'empreses és fonamental per millorar la competitivitat del país en un món en què l'aposta per la tecnologia, la digitalització, la transició ecològica i la innovació ja és una obligació.

En aquest context, una cooperació publicoprivada adequada entre els diferents actors representatius de l'ecosistema innovador espanyol, canalitzada a través d'un espai de diàleg, és essencial per coordinar les polítiques públiques i maximitzar-ne l'eficàcia i l'eficiència, per mitjà de l'anàlisi dels objectius establerts i de les mesures posades en marxa, així com la detecció de necessitats en vista d'aquests resultats.

La Llei 28/2022, de 21 de desembre, de foment de l'ecosistema de les empreses emergents, cerca donar resposta als reptes principals a què s'enfronta aquest tipus d'empreses, entre els quals es troben l'alt risc que han d'assumir pel seu caràcter innovador inherent, la dificultat d'accés al finançament en les diferents fases de vida de l'empresa o la necessitat de disposar de treballadors altament qualificats.

Així mateix, el Consell de Ministres, en la reunió del dia 31 de gener de 2023, aprova el Pla anual normatiu per al 2023, en què s'anuncia la creació del Fòrum Nacional d'Empreses Emergents.

En relació amb el contingut del Reial decret, l'article 25.1 de l'esmentada Llei 28/2022, de 21 de desembre, estableix que el Govern crea el Fòrum Nacional d'Empreses Emergents com a òrgan col·legiat interministerial consultiu i de col·laboració entre les administracions públiques, les universitats, els organismes públics de recerca i els centres tecnològics, les associacions empresarials de base associativa més representatives d'àmbit estatal i autonòmic, les associacions o corporacions de professionals intermediaris, les empreses emergents i les altres que hi col·laboren.

En concret, el Reial decret regula la naturalesa jurídica del Fòrum Nacional d'Empreses Emergents i la seva dependència orgànica, i queda adscrit al Ministeri per a la Transformació Digital i de la Funció Pública a través de la Secretaria d'Estat de Digitalització i Intel·ligència Artificial. A més, atesa la seva naturalesa d'òrgan col·legiat, el Fòrum s'ha d'ajustar al que disposa el títol preliminar, capítol II, secció 3a, de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

D'altra banda, en el marc del que estableix la Llei, el Reial decret desplega les funcions atribuïdes a aquest òrgan i n'estableix la composició, integrada per la presidència, la vicepresidència i les vocalies, i el règim de funcionament. En aquest sentit, el Fòrum Nacional d'Empreses Emergents s'estructura en el Ple, de caràcter institucional; la Comissió Permanent, com a òrgan executiu, i grups de treball, que permetin abordar qüestions específiques que es plantegin. D'aquesta manera, el Fòrum Nacional d'Empreses Emergents reforça els mecanismes de participació entre totes les parts rellevants i promou que les polítiques públiques i la seva execució responguin a necessitats reals de les empreses emergents, en coordinació amb altres òrgans existents com el Consell Estatal de la Petita i la Mitjana Empresa.

El contingut d'aquest Reial decret s'ajusta als principis de bona regulació que preveu l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. Així, en virtut dels principis de necessitat i eficàcia, es justifica aquesta norma per la necessitat de disposar d'un fòrum de cooperació, informació i consulta en què participin els agents més rellevants en matèria d'emprenedoria innovadora, i la creació d'aquest Fòrum és la forma més eficaç d'aconseguir-ho, i es dona compliment al que disposa l'article 25 de la Llei 28/2022, de 21 de desembre. La Llei esmentada és una norma pionera a Europa, ja que integra en un únic text normatiu un conjunt de mesures destinades a impulsar l'ecosistema emprenedor i les empreses emergents, i en reconeix, d'aquesta manera, la singularitat. En aquest sentit, és fonamental disposar d'un òrgan que permeti relacionar-se amb l'ecosistema i intercanviar informació i coneixement, i així es fa un seguiment adequat tant de la mateixa Llei com de la resta de les iniciatives de foment de l'emprenedoria innovadora.

S'han tingut en compte, així mateix, els principis d'eficiència i proporcionalitat, pel fet d'establir la mínima regulació imprescindible per a la consecució dels fins que es pretenen, sense imposar càrregues administratives i establint el no increment de despesa pública per al funcionament del Fòrum.

D'acord amb el principi de transparència, la tramitació d'aquesta norma ha respectat el que disposa la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern. A més, els objectius i la justificació d'aquesta disposició queden definits clarament a la part expositiva i durant la seva elaboració s'ha possibilitat la participació de les persones destinatàries mitjançant el procés de consultes a què s'ha sotmès la iniciativa.

Finalment, el Reial decret atén el principi de seguretat jurídica, manté la coherència amb la resta de l'ordenament jurídic que és aplicable, desplega el que disposa la Llei 28/2022, de 21 de desembre, i regula diferents aspectes sobre el funcionament del Fòrum.

En compliment del que preveu la Llei 50/1997, de 27 de novembre, del Govern, el projecte de Reial decret s'ha sotmès al tràmit de consulta i audiència preceptiu mitjançant la seva posada a disposició dels sectors afectats en la seu electrònica del Ministeri per a la Transformació Digital i de la Funció Pública.

Aquest Reial decret es dicta en virtut de l'habilitació per al desplegament normatiu que estableixen l'article 25.3 i la disposició final onzena de la Llei 28/2022, de 21 de desembre, de foment de l'ecosistema de les empreses emergents, i d'acord amb el que estableix l'article 21 de la Llei 50/1997, de 27 de novembre, del Govern.

En virtut d'això, a proposta del ministre per a la Transformació Digital i de la Funció Pública i del ministre d'Indústria i Turisme, d'acord amb el Consell d'Estat, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 11 de novembre de 2024,

DISPOSO:

Article 1. *Objecte.*

Aquest Reial decret té per objecte regular el Fòrum Nacional d'Empreses Emergents i desplegar-ne les funcions, la composició i el règim de funcionament en compliment del que preveuen l'article 25.3 i la disposició final onzena de la Llei 28/2022, de 21 de desembre, de foment de l'ecosistema de les empreses emergents.

Article 2. *Naturalesa i adscripció.*

1. D'acord amb l'article 25.1 de la Llei 28/2022, de 21 de desembre, el Fòrum Nacional d'Empreses Emergents és un òrgan col·legiat interministerial, consultiu i de col·laboració, constituït de conformitat amb el que preveuen els articles 15 i següents de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

2. El Fòrum Nacional d'Empreses Emergents s'adscriu al Ministeri per a la Transformació Digital i de la Funció Pública, a través de la Secretaria d'Estat de Digitalització i Intel·ligència Artificial.

Article 3. *Funcions.*

En desplegament del que preveu l'article 25.2 i 4 de la Llei 28/2022, de 21 de desembre, el Fòrum Nacional d'Empreses Emergents té les funcions següents:

- a) Analitzar i debatre les polítiques públiques d'impuls a l'emprenedoria en recerca i desenvolupament i en innovació, amb el propòsit de fer recomanacions sobre la seva orientació i promoure la diversitat, la inclusió i altres valors i principis democràtics.
- b) Impulsar la coordinació de les polítiques i mesures relacionades amb l'emprenedoria innovadora portades a terme pels diferents organismes competents mitjançant la formulació de recomanacions i l'harmonització de criteris per a la prestació de serveis i l'execució de programes de suport a les empreses emergents.
- c) Difondre les polítiques i mesures relacionades amb l'emprenedoria innovadora portades a terme per les diferents administracions i organismes nacionals, autonòmics i locals competents.
- d) Identificar bones pràctiques nacionals i internacionals en matèria d'emprenedoria innovadora, posant un focus especial en l'escalat d'empreses emergents, l'accés al finançament, la internacionalització i la innovació, i elaborar per a això els informes que siguin pertinents.
- e) Difondre les polítiques de la Unió Europea, l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic i altres organismes internacionals en matèria d'emprenedoria innovadora i empreses emergents.
- f) Actuar com a observatori d'empreses emergents analitzant l'estat, les necessitats i les tendències de les empreses esmentades, i per fer-ho es poden portar a terme els estudis que es considerin necessaris, fer tallers i esdeveniments o elaborar materials divulgatius.
- g) Afavorir el diàleg entre l'Administració General de l'Estat i els organismes públics i les entitats de dret públic vinculats o dependents d'aquesta amb els agents de l'ecosistema innovador espanyol, per a la qual cosa pot impulsar plans conjunts de col·laboració publicoprivada per definir narratives comunes i visibilitzar l'ecosistema espanyol d'empreses emergents en l'àmbit nacional i internacional, i també pot fer recomanacions als agents esmentats per impulsar l'emprenedoria innovadora.
- h) Conèixer l'execució i els resultats del programa pluriennal d'ajudes a l'emprenedoria basada en la innovació i proposar les missions orientadores dels programes pluriennals de foment de la recerca i la innovació de la Unió Europea i d'altres grans reptes rellevants per a Espanya.
- i) Proposar indicadors de compliment dels objectius de la Llei 28/2022, de 21 de desembre, a fi que els aprovi la Comissió Delegada del Govern per a Afers Econòmics i fer un seguiment de l'impacte de la Llei i de la seva normativa de desplegament en l'ecosistema innovador espanyol, en virtut del que disposa l'article 26.1 de la Llei 28/2022, de 21 de desembre.
- j) Elaborar l'informe preceptiu i no vinculant per a l'avaluació contínua de l'aplicació de la Llei 28/2022, de 21 de desembre, tal com recull l'article 25.4 d'aquesta, per a la qual cosa pot elaborar propostes de millora perquè el Govern repari o amplii les qüestions que es considerin d'interès per a les finalitats que preveu la Llei.
- k) Fer propostes sobre els sectors sobre els quals es podria ampliar el període màxim durant el qual es pot considerar emergent una empresa, sobre la base del que disposa l'article 3.1.a) de la Llei 28/2022, de 21 de desembre.
- l) Fer propostes per a l'elaboració de les instruccions tècniques amb els requisits específics que han de complir els sol·licitants dels visats a què es refereix la disposició addicional vintena de la Llei 14/2013, de 27 de setembre, de suport a les persones emprenedores i la seva internacionalització.

m) Fer propostes de millora sobre el sistema estatal d'ajudes a l'emprenedoria basada en la innovació.

n) Coordinar-se amb el Consell Consultiu per a la Transformació Digital i amb el Consell Estatal de la Petita i la Mitjana Empresa per a l'impuls de les funcions que puguin ser complementàries de les d'aquests òrgans.

ñ) Establir reconeixements per a les empreses emergents que destaquin per la seva activitat en la promoció de la diversitat, la inclusió i els valors democràtics.

Article 4. *Composició.*

El Fòrum Nacional d'Empreses Emergents està integrat pels membres següents:

a) La presidència: la persona titular de la Secretaria d'Estat de Digitalització i Intel·ligència Artificial.

b) La vicepresidència: la persona titular de la Secretaria d'Estat d'Indústria.

c) Una vocalia en representació del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats amb categoria, almenys, de director general.

d) Una vocalia en representació de la Secretaria d'Estat d'Economia i Suport a l'Empresa amb categoria, almenys, de director general.

e) Una vocalia en representació de la Secretaria d'Estat d'Hisenda amb categoria, almenys, de director general.

f) Una vocalia en representació de la Secretaria d'Estat de Migracions amb categoria, almenys, de director general.

g) Una vocalia en representació del Ministeri de Treball i Economia Social amb categoria, almenys, de director general.

h) Una vocalia en representació de la Secretaria d'Estat d'Agricultura i Alimentació amb categoria, almenys, de director general.

i) Una vocalia en representació del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic amb categoria, almenys, de director general.

j) Una vocalia en representació de la Secretaria d'Estat de Defensa amb categoria, almenys de director general.

k) Una vocalia en representació del Ministeri de Sanitat amb categoria, almenys, de director general.

l) Set vocalies en representació d'entitats dependents de l'Administració General de l'Estat amb categoria, almenys, de director general o assimilat, que corresponen:

1r Una, a l'Empresa Nacional d'Innovació, SA (ENISA).

2n Una, a l'ICEX Espanya Exportació i Inversions, EPE, MP.

3r Una, a Axis Participacions Empresariales, SGEIC, SA, SME, gestora de capital de risc participada al 100% per l'Institut de Crèdit Oficial (ICO).

4t Una, al Centre per al Desenvolupament Tecnològic i la Innovació, EPE (CDTI).

5è Una, a l'entitat pública empresarial Red.es, MP.

6è Una, a la Societat Espanyola per a la Transformació Tecnològica, EPE (SETT).

7è Una, a la SEPI Desenvolupament Empresarial, SA, SME (SEPIDES).

m) Una vocalia en representació de les comunitats autònomes.

n) Una vocalia en representació de la Federació Espanyola de Municipis i Províncies (FEMP).

ñ) De set a nou vocalies, que representen l'ecosistema de l'emprenedoria innovadora, al llarg de tota la cadena de valor, atenent la seva rellevància en l'àmbit nacional, i es poden designar les persones representants d'empreses emergents; d'inversors; de l'acadèmia, incloent-hi sota el terme esmentat els agents executors del sistema espanyol de ciència, tecnologia i innovació; de centres tecnològics; de corporacions, o de qualsevol altre agent que, per la seva importància, es determini. En tot cas, s'hi ha d'incloure alguna persona representant de l'ecosistema de l'emprenedoria innovadora la missió i els valors de la qual estiguin alineats específicament amb

l'eliminació de la bretxa de gènere, amb la promoció de la diversitat, la inclusió i els principis democràtics o amb el desenvolupament de l'emprenedoria innovadora en entorns rurals, especialment a les zones que estan perdent població.

o) Una secretaria, que participa amb veu però sense vot en les reunions. Aquesta responsabilitat recau en la persona titular de la Subdirecció General de Talent i Emprenedoria Digital, de la Secretaria d'Estat de Digitalització i Intel·ligència Artificial.

Article 5. *Designació de les persones titulars de les vocalies.*

1. Les persones titulars de les vocalies del Fòrum Nacional d'Empreses Emergents es nomenen de la manera següent:

a) Les persones titulars de les vocalies en representació dels departaments ministerials i de les entitats dependents de l'Administració General de l'Estat, les nomena la persona titular del Ministeri per a la Transformació Digital i de la Funció Pública a proposta de la persona titular dels departaments ministerials dels quals depenen.

b) La persona titular de la vocalia en representació de les comunitats autònomes, la nomena la persona titular del Ministeri per a la Transformació Digital i de la Funció Pública, a proposta de la Conferència Sectorial per a la Transformació Digital, en règim de rotació anual entre les diferents comunitats autònomes.

c) La persona titular de la vocalia en representació de la FEMP, la nomena la persona titular del Ministeri per a la Transformació Digital i de la Funció Pública, a proposta de l'associació.

d) Les persones titulars de les vocalies representants de l'ecosistema de l'emprenedoria innovadora, les nomena la persona titular del Ministeri per a la Transformació Digital i de la Funció Pública, a proposta motivada conjunta de les persones titulars de les vocalies pertanyents a les entitats integrants de l'article 4.I).

2. El mandat de les persones titulars de les vocalies té una durada inicial de dos anys i es pot renovar per períodes de la mateixa durada, excepte el mandat de la persona titular de la vocalia en representació de les comunitats autònomes, que té caràcter rotatori entre totes aquestes i la durada del qual és d'un any.

3. En tot cas, en la designació de les persones titulars de les vocalies s'ha d'atendre el principi de presència equilibrada de dones i homes, excepte per raons fundades i objectives, motivades degudament.

Article 6. *Pèrdua de la condició de vocal.*

Les persones titulars de les vocalies del Fòrum Nacional d'Empreses Emergents perden la seva condició de membre per qualsevol de les causes següents:

- a) Per renúncia.
- b) Per mort o incapacitat permanent.
- c) Perquè hi deixen de concórrer els requisits que en van determinar la designació.
- d) Per transcurs del termini pel qual es van nomenar, si no es renoven.
- e) Per un acord de la presidència del Fòrum, prèvia petició de qui l'hagi proposat per a la seva designació.

El cessament es produeix en la mateixa forma que el seu nomenament.

Article 7. *Règim de substitucions.*

1. Les persones titulars de la presidència i la vicepresidència poden ser substituïdes per suplents amb rang, almenys, de director general en cas de vacant, absència o malaltia o qualsevol altra causa justificada. Els suplents han de pertànyer al mateix departament ministerial que les persones suplertes, i la seva designació és a càrrec de la persona titular.

2. Les persones titulars de les vocalies designades en representació dels departaments ministerials o de les entitats dependents de l'Administració General de l'Estat poden ser substituïdes, en cas de vacant, absència o malaltia o qualsevol altra causa justificada, per suplents amb rang, almenys, de subdirector general o assimilats pertanyents als mateixos ministeris o entitats que les persones titulars de les vocalies suplertes. Per a cada vocalia, la designació del suplent és a càrrec de la persona titular d'aquesta.

3. La persona titular de la vocalia designada en representació de les comunitats autònomes, en cas de vacant, absència o malaltia o quan hi concorri una causa justificada que li impedeixi l'assistència, pot ser substituïda per un suplent pertanyent a la comunitat autònoma a la qual correspongui el torn rotatori.

4. Les persones representants de la Federació Espanyola de Municipis i Províncies i de les vocalies representants de l'ecosistema de l'emprenedoria innovadora que recull l'article 4.ñ), en cas de vacant, absència o malaltia o quan hi concorri una causa justificada que els impedeixi l'assistència, poden ser substituïdes per un membre de l'entitat a la qual pertanyin, que aquesta designi.

5. La persona titular de la secretaria pot ser substituïda per un funcionari de la Subdirecció General de Talent i Emprenedoria Digital, de la Secretaria d'Estat de Digitalització i Intel·ligència Artificial, en cas de vacant, absència o malaltia o qualsevol altra causa justificada, i la seva designació és a càrrec de la persona titular.

Article 8. Règim de funcionament.

1. El Fòrum Nacional d'Empreses Emergents pot funcionar en:

- a) Ple.
- b) Comissió Permanent.
- c) Grups de treball.

2. D'acord amb el que preveu l'article 15.2 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, el Ple del Fòrum, per majoria dels seus membres, pot aprovar les seves pròpies normes de funcionament que especifiquin el procediment de convocatòria, les regles per a la constitució vàlida del Fòrum i per a la celebració de reunions i l'adopció d'acords, així com tots els aspectes instrumentals que consideri convenients. En tot cas, les normes de funcionament s'han d'ajustar al que preveu aquest Reial decret i al títol preliminar, capítol II, secció 3a, de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre.

Article 9. Ple.

1. El Ple del Fòrum Nacional d'Empreses Emergents està integrat per tots els seus membres.

2. El Ple del Fòrum Nacional d'Empreses Emergents ha de fer, almenys, una reunió ordinària l'any, la convocatòria de la qual ha d'acordar la persona titular de la presidència. Així mateix, la persona titular de la presidència pot acordar la convocatòria extraordinària de reunions quan ho sol·liciti la majoria dels membres del Fòrum o quan ho consideri justificat.

3. Les reunions del Ple es poden convocar i fer de manera no presencial mitjançant una videoconferència o qualsevol altre sistema telemàtic que permeti la participació a distància. Per fer-ho, cal atènyer-se al que disposa l'article 17.1 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre.

Article 10. Comissió Permanent.

1. La Comissió Permanent està formada per la persona que exerceixi la presidència del Fòrum Nacional d'Empreses Emergents, que la presideix, així com per la persona que n'exerceixi la vicepresidència i per les persones representants d'Axis Participacions Empresariales, de l'ENISA, de l'ICEX, del CDTI, de Red.es, de la SETT i de la SEPIDES.

2. Hi actua com a secretari, amb veu però sense vot, la persona titular de la Subdirecció General de Talent i Emprenedoria Digital.

3. La Comissió Permanent exerceix les funcions següents:

- a) Actuar com a òrgan executiu del Fòrum i impulsar-ne les funcions.
- b) Coordinar els treballs encomanats pel Ple i vetllar pel compliment dels acords que s'hi han adoptat.
- c) Resoldre les qüestions d'urgència que es plantegin al Fòrum Nacional d'Empreses Emergents.
- d) Elevar propostes al Ple, tenint en compte les aportacions fetes pel grup de treball de la Comissió Delegada del Govern per a Afers Econòmics que recull la disposició addicional tercera de la Llei 28/2022, de 21 de desembre.
- e) Informar el Ple sobre les actuacions dutes a terme.
- f) Proposar a la persona titular de la presidència del Ple l'ordre del dia de les sessions.
- g) Tots els afers que li encomani el Ple.

4. La Comissió Permanent del Fòrum Nacional d'Empreses Emergents ha de fer, almenys, una reunió ordinària l'any, la convocatòria de la qual ha d'acordar la persona titular de la presidència. Així mateix, la persona titular de la presidència pot acordar la convocatòria extraordinària de reunions quan ho sol·liciti la majoria dels membres de la Comissió o quan sigui necessari per donar compliment a les funcions que preveu l'apartat anterior.

5. Les reunions de la Comissió Permanent es poden convocar i fer de manera no presencial mitjançant una videoconferència o qualsevol altre sistema telemàtic que permeti la participació a distància. Per fer-ho, cal atènyer-se al que disposa l'article 17.1 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre.

Article 11. *Grups de treball.*

1. El Ple del Fòrum pot crear, per majoria de vots dels seus membres, grups de treball per a l'estudi i l'anàlisi de temes específics. L'acord de creació de cada grup de treball n'ha d'especificar l'objecte, la finalitat, els membres que el componen i la durada.

2. Els membres dels grups de treball, els designen els integrants del Ple d'entre les persones pertanyents a les administracions i entitats integrants de l'article 4 amb un màxim d'un per cadascuna d'aquestes.

3. Per un acord del Ple, en funció del contingut tècnic, es pot convidar a assistir, amb veu però sense vot, a les reunions dels grups de treball persones expertes, persones representants d'empreses emergents o altres agents de l'ecosistema i, en general, persones alienes al Fòrum amb reconegut prestigi o implicació en la matèria.

4. Els grups de treball s'han de dotar de les seves pròpies regles de funcionament, que s'han d'aprovar per majoria dels seus membres.

5. Els grups de treball estan presidits per un dels membres del Fòrum, designat per la persona titular de la presidència.

6. Les reunions dels grups de treball es poden convocar i fer de manera no presencial mitjançant una videoconferència o qualsevol altre sistema telemàtic que permeti la participació a distància. Per fer-ho, cal atènyer-se al que disposa l'article 17.1 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre.

Disposició addicional primera. *No increment de despesa pública.*

La constitució i el funcionament del Fòrum Nacional d'Empreses Emergents no comporten un increment de la despesa pública. La seva activitat s'ha d'atendre amb les dotacions pressupostàries ordinàries dels departaments ministerials amb representació en el Fòrum.

Disposició addicional segona. *Constitució.*

El Fòrum Nacional d'Empreses Emergents ha d'estar constituït formalment en el termini de dos mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret.

Disposició final primera. *Desplegament i execució.*

S'autoritza la persona titular del Ministeri per a la Transformació Digital i de la Funció Pública per dictar totes les normes que siguin necessàries per al desplegament i l'execució del que disposa aquest Reial decret.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 11 de novembre de 2024.

FELIPE R.

El ministre de la Presidència, Justícia i Relacions amb les Corts,
FÉLIX BOLAÑOS GARCÍA